

ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (БІЛОРУСЬ)
КЛАЙПЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛИТВА)
ІНСТИТУТ ЯНА-УРБАНА САНДАЛА (НОРВЕГІЯ)

**СТАНОВЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ
ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Збірник наукових праць

Житомир
2019

Рекомендовано до друку рішенням ради ННІ економіки та агробізнесу Житомирського національного агроекологічного університету, протокол № 4 від 20 листопада 2019 р.

Редакційна колегія

Скидан О.	Ректор Житомирського національного агроекологічного університету, доктор економічних наук, професор
Саблук П.	Академік-секретар НААН, доктор економічних наук, професор
Жудро М.	Професор кафедри економіки та управління підприємствами АПК Білоруського державного економічного університету, доктор економічних наук, професор (Білорусь)
Жуковскис Я.	Професор Університету Вітаутаса Магнуса, доктор наук, професор (Литва)
Раманаускас Ю.	Професор Клайпедського університету, доктор наук хабілітований, професор (Литва)
Сандал Я.-У.	Доктор наук, професор, ректор Інституту Яна-Урбана Сандала (Норвегія)
Якобчук В.	Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, професор
Швець Т.	Завідувач кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, доцент
Литвинчук І.	Керівник Центру інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами Житомирського національного агроекологічного університету, доктор економічних наук, доцент
Плотнікова М.	Доцент кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, доцент

Становлення механізму публічного управління розвитком територій як пріоритет державної політики децентралізації: зб. наукових праць. – Житомир: ЖНАЕУ, 2019. – 588 с.

До збірника ввійшли матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення механізму публічного управління розвитком територій як пріоритет державної політики децентралізації», присвячених розв’язанню актуальних проблем регіонального розвитку та формування пропозицій щодо самозабезпечення, підвищення стійкості місцевих громад до зовнішніх чинників.

Для науковців, керівників та спеціалістів аграрного сектора, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сільських територій, особистості, суспільства та екологічного господарювання.

Збірник виготовлено з оригіналів доповідей авторів. Відповідальність за точність викладених у збірнику матеріалів несуть автори.

Роздруковано з оригіналу-макета замовника.

ЗМІСТ

<i>Андрєєва Н. М., Тютюнник Г. О.</i> СТАЛІЙ РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	18
<i>Андрушкевич О. В.</i> РОЗВИТОК РОДОВИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ПОСЕЛЕНЬ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЗАПОРУКА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	21
<i>Антонець М. О., Антонець О. А.</i> ВПЛИВ РОДОВИХ ПОСЕЛЕНЬ НА РОЗВИТОК СЕЛИТЕБНИХ ТЕРИТОРІЙ.....	24
<i>Астраускас П., Норкявичус Г., Раманаускас Ю.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛЕННЯ В „DIGITAL FARMING“	28
<i>Баценко Л. М., Яснолоб І. О., Лотин І. І., Бойко С. І.</i> ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ.....	30
<i>Біла Ю. М.</i> ОПТИМАЛЬНА МЕРЕЖА ЛІСОВИХ СМУГ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	34
<i>Борейко В. І.</i> ФОРМИ ТА СПОСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	39
<i>Булах І. І., Шиманська О. В.</i> ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	43
<i>Вербицька Г. Л.</i> СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ.....	47
<i>Войтенко А. Б., Новіков І. Ю.</i> НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	49
<i>Галинська А. В., Мучіадзе І. А.</i> УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	52

Федотова Т. А., Саламанина С. А. НЕХВАТКА КАДРОВ В СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ КАК СОЦИАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА.....	302
Федотова Т. А., Семенова Д. Р. ПРОБЛЕМА ПЕРЕРАБОТКИ МУСОРА.....	306
Федотова Т. А., Щуклін Є. В. ТРАНСФОРМАЦІЯ КОЕФІЦІЄНТУ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ.....	309
Ходаківський Є. І., Кравець І. В., Пугачова Н. С. ІМПЕРАТИВИ ТА ЕКСТЕРНАЛІЇ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	312
Цаль-Цалко Ю. С. РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАСНОВАНИЙ НА ЦИРКУЛЯРНІЙ ЕКОНОМІЦІ ТА ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЛІКОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ	318
Чайка Т. О., Яснолоб І. О., Лотиш І. І., Бойко С. І. РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАСАДАХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ Й ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ.....	322
Чередниченко В. А. РОЗУМНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	325
Швець Т. В., Скидан О. В., Булуй О. Г. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	329
Шестакова А. В. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	331
Щьокіна Є. Ю. ЗАСТОСУВАННЯ БЕНЧМАРКІНГУ ЯК ІНСТРУМЕНТА УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ	334
Якобчук В. П., Чернявська Н. А., Павлусенко О. В. ДОСВІД УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	337

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАСАДАХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ Й ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ

*Чайка Т. О., к. е. н., доцент,
Яснолоб І. О., к. е. н., доцент,
Лотиш І. І., к. с.-г. н., доцент,
Бойко С. І., аспірант,*

Полтавська державна аграрна академія, Україна

Сьогодення вимагає дотримання особливих умов задля забезпечення тривалого розвитку сільських територій – мінімальний негативний вплив на навколишнє природне середовище, раціональне енергоспоживання, що забезпечує їх енергоефективність і енергоне залежність, залучення альтернативних (відновлювальних) джерел енергії за розумного та достатнього задоволення потреб виробництва та громадян у всіх видах і формах енергії тощо. За результатами наших досліджень [3–5] в Україні вже існує досвід з впровадження проектів з використання альтернативної енергії у сільських населених пунктах [1–2], які для ефективної реалізації проектів з підвищення енергетичної незалежності сільських територій дозволяють рекомендувати дотримуватись наступних умов:

- 1) забезпечення максимальна концентрація об'єктів соціальної сфери на відповідній території;
- 2) відкритість громадськості до змін і співпраця у процесі реалізації;
- 3) наявність надійних і постійних джерел фінансування, наявність відповідних резервів;
- 4) проходження енергетичної паспортизації населеного пункту;
- 5) забезпечення використання максимальної кількості можливих джерел альтернативної (відновлювальної) енергії, переважно місцевого характеру;
- 6) використання досвіду вже реалізованих проектів, вивчення своїх результатів та їх подальша передача;
- 7) відкритість для наступної модернізації об'єктів на засадах енергоефективності.

Отже, модель розвитку енергоефективності сільських територій ґрунтується на відповідних:

1. Інфраструктурі, яка складається з:
 - не виробничої: житловий фонд, дитячі дошкільні заклади та заклади охорони здоров'я, освіти; підприємства торгівлі й інші установи, що обслуговують сільське населення;
 - виробничої: транспортні споруди та рухомий транспортний склад; лінії електропередач і зв'язок; складські приміщення та вантажно-розвантажувальне устаткування; теплові комунікації.

2. Технологіях виробництва та переробки: ресурсозберігаючих; екологічно безпечних; замкнутого циклу; природного (органічного) землеробства; безвідходних тощо.

При цьому, проектні роботи мають проводитися з урахуванням енергоефективного будівництва, що забезпечить створення інженерних систем будівництва без комунікацій і нульових (пасивних) будинків, а саме з використанням: сучасних організаційних рішень будівництва; інноваційних енергозберігаючих матеріалів; мінітехнологій безвідходного виробництва. Функціонування енергоефективних і енергонезалежних сільських територій забезпечує їм значні переваги (табл.).

Таблиця

Екологічні, економічні та соціальні передумови створення та функціонування енергетичне незалежних сільських територій

Передумови	Складові
Екологічні	1. Використання зазвичай місцевих альтернативних (відновлювальних) джерел енергії, головними з яких є відходи та побічна продукція виробництва. 2. Скорочення забруднення навколишнього природного середовища. 3. Мінімальне та/або повне припинення використання невідновлювальних джерел енергії. 4. Пошук додаткових місцевих джерел альтернативної (відновлювальної) енергетики.
Економічні	1. Скорочення витрат місцевих бюджетів на енергетичні носії, що забезпечить збільшення доходних джерел місцевого бюджету та сільського населення. 2. Диференціація видів виробництва на території, що забезпечить залучення інвесторів для впровадження проекту. 4. Реклама інноваційних технологій в дії. 5. Формування платформи партнерських відносин між учасниками проекту.
Соціальні	1. Об'єднання громади населеного пункту навколо спільної мети. 2. Зростання або повна зайнятість населення, що сприятиме підвищенню рівня життя сільського населення. 3. Популяризація енергозбереження для сільських територій, що забезпечить зростання іміджу сільської території. 4. Обмін досвідом з використання інноваційних технологій задля майбутніх проектів і розвитку сільської території.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку сільських територій насамперед визначає екологічний фактор, оскільки є очевидним вплив екологічних умов всіх без винятку компонентів економіки та соціуму не тільки на поточний і короткостроковий їх розвиток, а й визначає довгостроковість розвитку. На нашу думку, саме це визначає необхідність розробки нової інноваційної еколого-економічної концепції для сільських територій, розвиток і реалізація якої на практиці законодавчими та

виконавчими структурами буде сприяти «екологізації» мислення і перегляду багатьох стереотипів у процесах прийняття еколого-орієнтованих рішень.

Сьогодні інноваційний розвиток сільських територій, в першу чергу, повинен ґрунтується на заміщенні традиційних джерел енергії альтернативними та відновлювальними. Впровадження енергоефективних технологій та рішень збільшить енергоне залежність сільських територій, що полегшить вирішення багатьох гострих соціальних проблем, а також забезпечить швидкий розвиток нового бізнесу і створить величезний ринок для новітніх вітчизняних науково-технічних розробок в різних областях.

Створення енергоне залежних сільських територій полегшить вирішення багатьох гострих соціальних проблем, а також забезпечить швидкий розвиток нового бізнесу та створить величезний ринок для новітніх вітчизняних науково-технічних розробок в різних областях, включаючи альтернативну енергетику, утилізацію відходів, «smart house» з використанням інформаційних технологій, які не мають в даний час реального попиту в Україні. Великий попит на якісні оздоблювальні матеріали сприятиме розвитку їх вітчизняного виробництва.

Список використаних джерел:

1. Енергоефективне село: від місцевої електроенергетики – до масштабних проєктів (2017). Retrieved from <http://aew.com.ua/energoefektivne-selo-vid-mistsevoyi-elektroenergetiki-do-masshtabnih-proektiv/>
2. Практики Енергоефективності пілотної громади с. Северинівка у Вінницькій області (2015). Retrieved from http://zhytlo.in.ua/ua/napryamok/energoberezhennya/praktiki_energoefektivnost_plotno_gromadi_s.severinvka_u_vnnickj_oblast.html.
3. Яснолоб І. О., Чайка Т. О., Горб О. О., Радіонова Я. В. Концептуальні засади ефективного функціонування енергетично незалежних сільських територій. Економіка АПК. 2019. № 3. С. 115. URL: <http://eapk.org.ua/contents/2019/03/115>. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201903115>.
4. Яснолоб І. О., Чайка Т. О., Горб О. О., Радіонова Я. В. Теоретико-практичні засади створення енергетично незалежних сільських територій. Економіка АПК. 2018. № 11. С. 97–105. URL: <http://eapk.org.ua/contents/2018/11/97>. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201811097>
5. Yasnolob I., Chayka T., Gorb O., Demianenko N., Protas N., Halinska T. The Innovative Model of Energy Efficient Village under the Conditions of Sustainable Development of Ecological Territories. Journal of Environmental Management and Tourism, 2018, 3(27), 648–658. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/2272>. DOI: [http://dx.doi.org/10.14505/jemt.93\(27\).25](http://dx.doi.org/10.14505/jemt.93(27).25).

Наукове видання

**СТАНОВЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Збірник наукових праць

Редактори: Якобчук В. П., Швець Т. В.
Технічна редакція: Плотнікова М. Ф., Кравець І. В.
Комп'ютерна верстка: Присяжнюк О. Ф., Булуй О. Г.
Дизайн: Пугачова Н. С.

Віддруковано з готових оригінал-макетів.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Відповідальність за оформлення та зміст матеріалів несуть автори.

Підписано до друку 20.11.2019. Формат 60х84/16
Гарнітура Times New Roman
Ум. друк. арк. 29,5. Наклад 300 пр. Зам. № 2145.

Видавець Житомирський національний агроекологічний університет
10008, Житомир, бульвар Старий, 7, ЖНАЕУ

Свідцтво суб'єкта про державну реєстрацію
ДК № 3402 від 23.02.2009 р.
Житомирський національний агроекологічний університет
10008, м. Житомир, бульвар Старий, 7
тел.: (0412) 22–85–97
факс: (0412) 22–04–17